

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžsk/23/2020
Identifikačné číslo spisu: 3019200055
Dátum vydania rozhodnutia: 12.03.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:3019200055.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Aleny Adamcovej, v právnej veci žalobcu: Š.G. K., narodený XX. X. XXXX, bytom v K., L. Č.. XXX/XX, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8-10, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovanej z 18. decembra 2018, Číslo: 81016-4/2018-BA, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 30. októbra 2019, č.k. 28Sa/5/2019-59, t a k t o

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 30. októbra 2019, č.k. 28Sa/5/2019-59 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

1. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) napadnutým rozsudkom z 30. októbra 2019, č.k. 28Sa/5/2019-59, postupom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovanej z 18. decembra 2018, Číslo: 81016-4/2018-BA, ktorým táto postupom podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v rozhodnom znení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) zmenila odvolaním napadnuté prvostupňové správne rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Prievidza z 01. októbra 2018, Číslo: 200-014114-CA01/2018 tak, že výrok nahradil nasledovným znením cit.: „Podľa § 33 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov a podľa § 12a ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov pán Š. K., bytom L. XXX/XX, XXX XX K. (žalobca; pozn. súdu) nemá nárok na nemocenské, ktorý si uplatnil predložením Potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti č. R 752 174, podľa ktorého bol uznaný za dočasne práceneschopného od 12.07.2018 do 11.09.2018.“

2. Prvostupňový správny orgán rozhodnutím z 01. októbra 2018, Číslo: 200-014114-CA01/2018

postupom podľa § 33 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. žalobcovi nepriznal nárok na nemocenské v období 12. júla 2018, ktorý si uplatnil predložením Potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti č. R 752 174.

3. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu preskúmal v intenciách § 33 ods. 1,2, § 34 ods. 1,4, § 153 ods. 2, § 154 ods. 1,2 zákona č. 461/2003 Z.z., § 12a ods. 1, 2,3 zákona č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v rozhodnom znení (ďalej len „zákon č. 576/2004 Z.z.“) a postupom v zmysle relevantnej právnej úpravy ustanovenej Správnym súdny poriadkom a dospel k záveru o nedôvodnosti podanej žaloby.

4. Krajský súd dospel k záveru, že rozhodnutie žalovanej je po vecnej stránke v súlade so zákonom, z listinných dôkazov, ktoré tvoria súčasť administratívneho spisu, vyplýva, že z dôkazov, ktoré mali správne orgány k dispozícii, vyvodili správne skutkové závery. Suma dôkazov, z ktorých správne orgány vyvodili skutkové zistenia rezultujúce zamietnutím nároku na nemocenské, respektíve konštatáciou neexistencie nároku na nemocenské, je vo vzťahu k predmetu administratívneho konania dostatočná. Svoje úvahy, vedúce ich k ustáleniu skutkového stavu, správne orgány racionálne odôvodnili a takto zistený a ustálený skutkový stav následne správne právne posúdili právne korektnou aplikáciou relevantných zákonných ustanovení platných a účinných v čase rozhodovania o nároku žalobcu. Súd v napadnutom rozhodnutí nezistil právne pochybenia ani logické nesprávnosti a ani inú vadu konania, ktorá by mala vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia. Napadnuté rozhodnutie považoval za argumentačne zrozumiteľné a dostatočne odôvodnené.

5. Uviedol, že stornovať potvrdenie o dočasnej práceneschopnosti môže ošetrujúci lekár aj dodatočne so spätnou účinnosťou, nakoľko zo zákona č. 576/2004 Z.z. nevyplýva ošetrujúcemu lekárovi žiadna lehota na takýto úkon. Z procesného hľadiska je žiaduce, aby sa tak udialo ešte pred rozhodnutím o nároku na nemocenské, k čomu v prejednávanej veci došlo. Stornovať možno aj potvrdenie o dočasnej práceneschopnosti, ktorá sa javí ako riadne ukončená. Ukončenie dočasnej práceneschopnosti žalobcu č. R 752174 dňa 12. septembra 2018 totiž nie je právnou skutočnosťou, ktorá by ošetrujúcemu lekárovi mohla brániť neskoršej revízií celej dočasnej pracovnej neschopnosti, ak neskôr z iných zdrojov získa hodnoverné informácie, umožňujúce dodatočnú korekciu pôvodne nesprávneho medicínskeho záveru o zdravotnom stave žalobcu. Týmto iným informačným zdrojom v prejednávanej veci je stanovisko posudkového lekára žalovanej, s ktorým bol ošetrujúci lekár žalobcu oboznámený a keďže výsledkom uvedeného procesu bolo stornovanie potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti č. R 752174, treba mať za to, že ošetrujúci lekár žalobcu, ktorý bol o zdravotnom stave žalobcu podrobne informovaný, stornovaním potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti č. R 752174 z odborného hľadiska uznal námietky posudkového lekára žalovanej. Proces, rezultátom ktorého je stornovanie potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti, nie je prísne formalizovaný a nepodlieha procesným pravidlám upraveným v správnom poriadku (viď § 49d zákona č. 576/2004 Z.z.). Ak ošetrujúci lekár pôvodne ukončil dočasnú práceneschopnosť žalobcu č. R 752174 dňa 12. septembra 2018, nezaložil si týmto aktom prekážku rozhodnutej veci, ktorá by mu neskôr, pri získaní dodatočných informácií, znemožňovala rozhodnutie o dočasnej pracovnej neschopnosti č. R 752174 zmeniť tak, že potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti stornoval. Keďže potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti je podkladom pre následnú rozhodovaciu činnosť Sociálnej poisťovne finalizovanú spravidla priznaním nároku na nemocenské, je aj v záujme ošetrujúceho lekára, aby informácia, ktorú vystavením potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti podáva Sociálnej poisťovni a ktorá pre Sociálnu poisťovňu má vypovedaciu hodnotu procesnej úrovne dôkazu v správnom konaní, zodpovedala objektívnej realite. Stornovanie potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti nie je úkon, ktorý by si zo strany ošetrujúceho lekára vyžadoval následnú notifikáciu (oznámenie) osobe, ktorej zdravotného stavu sa týka.

6. Závery žalovanej, podľa ktorých šetrením bolo zistené, že z medicínskeho hľadiska nebol dôvod na ukončenie dočasnej pracovnej neschopnosti č. R 754348, nakoľko v liečbe sa pokračovalo a dočasná pracovná neschopnosť trvala ďalej, považoval krajský súd za dostatočné a plynúce z vykonaného dokazovania. Ďalšie vystavenie novej dočasnej pracovnej neschopnosti č. R 752174 počas trvania

pôvodnej pracovnej neschopnosti č. R 754348 nebolo opodstatnené, najmä však nezaložilo právne účinky očakávané žalobcom, keďže došlo k jeho účinnému stornovaniu. V prípade dočasnej pracovnej neschopnosti č. R 752174 od 12. júla 2018 do 11. septembra 2018 by išlo o účelové uznanie dočasnej pracovnej neschopnosti v rozpore s ustanovením § 12a ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z., nakoľko táto nebola uznaná dňom, kedy ošetrojúci lekár zistil chorobu podľa medzinárodnej klasifikácie chorôb, ktorá vyžaduje dočasnú pracovnú neschopnosť. Z administratívneho spisu, ako aj zo zdravotnej dokumentácie žalobcu je evidentné, že choroba odôvodňujúca práceneschopnosť č. R 752174, bola ošetrojúcim lekárom žalobcu zistená o niekoľko mesiacov skôr, než bol deň vystavenia potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti č. R 752174. Zo zdravotnej dokumentácie žalobcu vyplýva, že liečenie v súvislosti s úrazom pravého ramena začalo už v období pred 03. aprílom 2018. Na základe dohodnutého termínu operačného riešenia bol žalobca uznaný dočasne práceneschopným od 03. apríla 2018. Mal stanovené pravidelné kontroly u odborných lekárov, z ktorých vyplýva, že liečba liekmi a rehabilitáciou prebiehala neprerušovane až do 12. septembra 2018. Zlepšenie zdravotného stavu, ktoré by odôvodňovalo ukončenie dočasnej pracovnej neschopnosti k 08. júlu 2018, nie je v zdravotnej dokumentácii zaznamenané.

7. V závere vo vzťahu k namietanému pochybeniu správnych orgánov najmä z pohľadu porušenia zásady súčinnosti s účastníkom správneho konania a jeho možnosti oboznámiť sa s dôkazmi pred vydaním rozhodnutia skonštatoval, že ak by aj námietky tohto druhu akceptoval, vybočil by z ustálenej súdnej praxe. Z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23. augusta 2017 sp. zn. 10Sžo/81/2016 vyplýva, že „rozhodnutie sa nezrušuje preto, aby sa zopakoval proces a odstránili formálne vady, ktoré nemôžu privodiť vecne iné, či výhodnejšie rozhodnutie pre účastníka.“ Obdobný názor vyslovil Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení z 10. mája 2010, sp. zn. 8Sžh/1/2010 (publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 103/2011), podľa ktorého „je neúčelné a nevhodné formálne zopakovanie administratívneho konania, ak pre účastníka vo vzťahu k skutkovej stránke veci nepredstavuje reálnu možnosť dosiahnuť rozhodnutie v jeho prospech.“ Za takýchto okolností platí, že nie každé porušenie procesného predpisu má za následok aj porušenie práv účastníka konania. Posúdenie súdu v preskúmvacom konaní, či takéto procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou, ktorá spôsobuje nezákonnosť napadnutého rozhodnutia, je individuálne a podmienené konkrétnymi okolnosťami prípadu. V nadväznosti na to uviedol, že aj keby došlo k zrušeniu správnu žalobou napadnutého rozhodnutia, respektíve aj prvostupňového rozhodnutia, pre namietané procesné pochybenia správnych orgánov, základné skutkové okolnosti vyplývajúce z už zabezpečených dôkazov sú také, že ani formálne perfektné administratívne konanie by žalobcovi neprineslo vecne iné rozhodnutie v jeho prospech.

8. Vzhľadom na vyššie uvedené, krajský súd žalobu žalobcu ako nedôvodnú podľa § 190 SSP zamietol.

9. O trovách konania správny súd rozhodol podľa § 168 SSP tak, že úspešnej žalovanej náhradu trov konania nepriznal, nakoľko si náhradu trov neuplatnila.

II.

10. Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

11. Namietal nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP).

12. Mal za to, že stornovať potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti môže ošetrojúci lekár aj dodatočne so spätnou účinnosťou, avšak z procesného hľadiska, aby sa tak udialo ešte pred ukončením dočasnej pracovnej neschopnosti. Ak došlo k ukončeniu dočasnej pracovnej neschopnosti a žalovaná vyplatí nemocenské dávky neoprávnene, má právo voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá jej vznikla výplatom dávok v dôsledku ich protiprávneho konania podľa § 238 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. Aby žalovaná nemusela takto postupovať, zrejme pod nátlakom prinútila ošetrojúceho lekára stornovať dočasnú pracovnú neschopnosť po jej ukončení ošetrojúcim lekárom, a tak všetky nedostatky, za ktoré je zodpovedný ošetrojúci lekár sú použité voči osobe žalobcu, ktorý sa ničím

neprevinil a splnil všetky podmienky na vyplatenie nemocenských dávok. Ošetrojúci lekár s vyše 50 ročnou praxou je plne zodpovedný za ukončenie dočasnej pracovnej neschopnosti č. R 754 348, za opätovné priznanie dočasnej pracovnej neschopnosti č. R 752 174 a následné ukončenie tejto pracovnej neschopnosti dňa 12. septembra 2018. Je nenáležité tvrdiť, že ošetrojúci lekár, ak neskôr z iných zdrojov získa hodnoverné informácie umožňujúce dodatočnú korekciu pôvodne nesprávneho medicínskeho záveru o zdravotnom stave žalobcu, pretože zo zdravotnej dokumentácie ošetrojúci lekár, ako aj žalovaná podrobne poznali žalobcov zdravotný stav; iné medicínske zistenia neexistovali. Namietal tiež, že so žalobcom sa nekonalo ako s účastníkom konania, krajský súd poukazuje na dôkazy, ktoré má len sprostredkovane od žalovanej z jej vyjadrení v rozhodnutiach. Ošetrojúci lekár dodnes tvrdí, že on dočasnú pracovnú neschopnosť nestornoval. Súd nemá túto skutočnosť hodnoverne preukázanú a vychádza len z tvrdenia žalovanej, rovnako nemá preukázané, že žalobca mal stanovené pravidelné kontroly u odborných lekárov, z ktorých vyplýva, že liečba liekmi a rehabilitácia prebiehala neprerušovane až do 12. septembra 2018. S týmto vyjadril žalobca nesúhlas, keďže to konzultoval s lekárom úrazovej chirurgie dňa 19. júna 2018, kde lekár odporučil liečbu a dočasnú pracovnú neschopnosť. K ukončeniu dočasnej pracovnej neschopnosti č. R 754 348 došlo ošetrojúcim lekárom 8. júla 2018, teda 19 dní od doby, čo bol žalobca na úrazovej chirurgii. Žalovaná ak chcela objektívne zistiť skutkový stav, mala osloviť lekára úrazovej chirurgie, ktorý by sa vyjadril aj k tomu, či mohlo nastať zlepšenie zdravotného stavu žalobcu tak, aby bola dočasná pracovná neschopnosť ukončená dňa 08. júla 2018. K tvrdeniu krajského súdu, že z medicínskeho hľadiska nebol dôvod na ukončenie dočasnej pracovnej neschopnosti č. R 754 348, nakoľko sa v liečbe pokračovalo a dočasná pracovná neschopnosť trvala ďalej, žalobca uviedol, že tieto zistenia sú v rozpore s tým, čo má v zdravotnej dokumentácii on čo do priebehu jednotlivých krokov od začatia dočasnej pracovnej neschopnosti č. R 754 348 od 03. apríla 2018 do jej skončenia dňa 08. júla 2018. Z tohto dôvodu tiež žiadal, aby dávkové konanie prebehlo za jeho účasti. Ďalej žalobca uvádzal, že dňa 12. júla 2018 vystavila MUDr. M. s dátumom uznania 12. júla 2018 dočasnú pracovnú neschopnosť č. R 752 174, nakoľko sa žalobca sťažoval na zhoršenie zdravotného stavu s tým, že až po jej vystavení dňa 17. júla 2018 navštívil ambulanciu úrazovej chirurgie, kde lekár konštatoval doporučenie pokračovať v dočasnej pracovnej neschopnosti; týmto potvrdil oprávnenosť dočasnej pracovnej neschopnosti č. R 752 174 od 12. júla 2018. Je teda plne v kompetencii ošetrojúceho lekára posúdiť, či zdravotný stav posudzovanej fyzickej osoby sa akútne natoľko zhoršil, že odôvodňuje uznanie dočasnej pracovnej neschopnosti a je len v kompetencii lekára, čo zapíše do zdravotnej karty. Lekár nikdy nerozhoduje na základe subjektívneho pocitu pacienta, ale na základe objektívneho zistenia jeho zdravotného stavu. Zotrvával na tom, že zákonne ukončená dočasná pracovná neschopnosť nemôže byť za okolností, k akým došlo v tu prejednávanej veci, stornovaná. Žalobca pri zhoršení zdravotného stavu navštívil lekára, vyhľadal teda lekársku pomoc s tým, že lekár s plným vedomím a zodpovednosťou zhodnotil, že zdravotný stav žalobcu vyžaduje dočasnú pracovnú neschopnosť a dňa 12. júla 2018 vystavil dočasnú pracovnú neschopnosť č. R 752 174. Ak žalovaná mala pochybnosti o dočasnej pracovnej neschopnosti, mala skúmať, či žalobca porušil nejaké zákonné podmienky na výplatu nemocenských dávok. Ak k tomu nedošlo, nemôže žalobcu trestať za pochybenie ošetrojúceho lekára. V závere poukázal na rozsudok Krajského súdu v Žiline z 26. septembra 2017, sp. zn. 20S/80/2016.

13. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

III.

14. Žalovaná sa ku kasačnej sťažnosti žalobcu vyjadrila podaním z 29. januára 2020.

15. Uviedla, že dočasná pracovná neschopnosť č. R 754 348 uznaná od 03. apríla 2018 mala z medicínskeho hľadiska trvať aj po 08. júli 2018, až do ukončenia liečby 11. septembra 2018. Dočasná pracovná neschopnosť uznaná od 12. júla 2018 do 11. septembra 2018 bola uznaná v rozpore s § 12a ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z., nakoľko nebola uznaná dňom, kedy ošetrojúci lekár zistil chorobu podľa medzinárodnej klasifikácie chorôb, ktorá vyžaduje dočasnú pracovnú neschopnosť. Uvedené mohlo byť spôsobené aj tým, že dočasná pracovná neschopnosť č. R 752 174 bola uznaná zastupujúcou

ošetrojúcou lekárkou MUDr. M., ktorá nebola v plnom rozsahu oboznámená s predchádzajúcim zdravotným stavom žalobcu. Zo zdravotnej dokumentácie vyplýva, že liečenie žalobcu v súvislosti s úrazom pravého ramena začalo už v období pred 03. aprílom 2018, na základe dohodnutého termínu operačného riešenia bol uznaný dočasne pracovne neschopným 03. apríla 2018, mal stanovené pravidelné kontroly u odborných lekárov, z ktorých vyplýva, že liečba liekmi a rehabilitáciou prebiehala neprerušovane až do 12. septembra 2018. Zlepšenie zdravotného stavu, ktoré by odôvodňovalo ukončenie dočasnej pracovnej neschopnosti k 08. júlu 2018 nie je v zdravotnej dokumentácii zaznamenané. Sociálna poisťovňa, respektíve posudkový lekár posudzuje zdravotný stav žalobcu komplexne, t.j. na základe zdravotnej dokumentácie, a na základe všetkých odborných lekárskeho nálezu, ktoré mal k dispozícii ošetrojúci lekár. Nie je dôvodné, aby posudkový lekár žiadal vyjadrenie odborného lekára, nakoľko odborné lekárske nálezy sú dostatočným podkladom pre zhodnotenie medicínskej (ne)opodstatnenosti dočasnej pracovnej neschopnosti. K tvrdeniu žalobcu, že ošetrojúci lekár MUDr. Š. trvá na tom, že dočasnú pracovnú neschopnosť č. R 752 174 nestornoval, ale ukončil dňa 12. septembra 2018, žalovaná uviedla, že ošetrojúci lekár skutočne ukončil dočasnú pracovnú neschopnosť na vlastnú žiadosť žalobcu k 11. septembru 2018, avšak následne, na základe prešetrovania správnosti vystavenia predmetnej dočasnej pracovnej neschopnosti dňa 19. septembra 2018 ošetrojúci lekár predmetné tlačivo stornoval. O uvedenej skutočnosti má ošetrojúci lekár záznam v zdravotnej dokumentácii. Následne bolo dňa 26. septembra 2018 zaevidované storno tlačiva do informačného systému Sociálnej poisťovne.

16. Poukázala tiež na to, že žalobca je dobrovoľne nemocensky poistený od 29. januára 2010 a využíva nemocenské poistenie, t.j. opakovane je uznávaný dočasne pracovne neschopným a poberá nemocenské. S odkazom na § 34 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z., podľa ktorého sa do podporného obdobia započítavajú aj predchádzajúce obdobia dočasnej pracovnej neschopnosti, ak patria do obdobia 52 týždňov pred jej vznikom uviedla, že žalobca si dočasnú pracovnú neschopnosť uznanú od 03. apríla 2018 nechal ukončiť dňom 08. júla 2018 z dôvodu, že pri tejto dočasnej pracovnej neschopnosti mu podporné obdobie uplynulo dňom 05. júla 2018, nakoľko sa mu doň započítalo obdobie od 19. apríla 2017 do 22. augusta 2017 (126 dní) a od 08. novembra 2017 do 31. marca 2018 (144 dní), kedy bol uznaný za dočasne pracovne neschopného a opätovne sa nechal uznať za dočasne pracovne neschopného od 12. júla 2018, aby opätovne získal nárok na nemocenské.

17. Navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu ako nedôvodnú zamietol.

IV.

18. Vyjadrenie žalovanej ku kasačnej sťažnosti bolo žalobcovi doručené dňa 11. marca 2020 na vedomie.

V.

19. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ SSP) preskúmal kasačnú sťažnosť postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná.

20. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

21. Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

22. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb

zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

23. Podľa § 6 ods. 2 písm. c/ SSP, správne sudy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach.

24. Podľa § 199 ods. 1 písm. a/ SSP, sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Sociálnej poisťovne.

25. Predmetom kasačného konania v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd ako nedôvodnú zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovanej z 18. decembra 2018, Číslo: 81016-4/2018-BA, ktorým táto postupom podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. zmenila odvolaním napadnuté prvostupňové správne rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Prievidza z 01. októbra 2018, Číslo: 200-014114-CA01/2018 tak, že výrok nahradil nasledovným znením cit.: „Podľa § 33 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov a podľa § 12a ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov pán Š. K., bytom L. XXX/XX, XXX XX K. (žalobca; pozn. súdu) nemá nárok na nemocenské, ktorý si uplatnil predložením Potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti č. R 752 174, podľa ktorého bol uznaný za dočasne práceneschopného od 12.07.2018 do 11.09.2018.“ Prvostupňový správny orgán rozhodnutím z 01. októbra 2018, Číslo: 200-014114-CA01/2018 postupom podľa § 33 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. žalobcovi nepriznal nárok na nemocenské v období 12. júla 2018, ktorý si uplatnil predložením Potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti č. R 752 174.

26. Podľa § 139 ods. 2 SSP, v odôvodnení rozsudku uvedie správny súd stručný priebeh administratívneho konania, stručné zhrnutie napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie argumentov žalobcu a vyjadrenia žalovaného, prípadne ďalších účastníkov, osôb zúčastnených na konaní a zainteresovanej verejnosti, posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Ak správny súd zruší rozhodnutie orgánu verejnej správy a vráti mu vec na ďalšie konanie, je povinný v odôvodnení rozsudku uviesť aj to, ako má orgán verejnej správy vo veci ďalej postupovať. Správny súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

27. Podstata základného práva na súdnu a inú právnu ochranu plynúca z článku 46 Ústavy Slovenskej republiky je založená na tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na nezávislom a nestrannom súde. Tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy vykonáva.

28. Výklad a aplikácia zákonov je výlučným právom všeobecných súdov, pričom tento výklad nesmie byť arbitrárny a musí byť náležite odôvodnený. V tomto zmysle, rovnako aj každé rozhodnutie súdu musí byť odôvodnené a musí byť z neho dostatočne zrejmé, na základe čoho súd dospel ku konkrétnym záverom tvoriacim základnú obsahovú štruktúru odôvodnenia rozhodnutia.

29. Povinnosť všeobecných súdov svoje rozhodnutia riadne odôvodniť zákonom predpokladaným spôsobom plynúcim z § 139 ods. 2 SSP predstavuje súčasť práva na spravodlivý proces.

30. K tomu najvyšší súd dáva do pozornosti aj ustálenú rozhodovaciu prax správnych súdov (napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 08. decembra 2010, sp. zn. 4Sžo/12/2010), podľa ktorej „Z odôvodnenia rozhodnutia všeobecného súdu musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej a preto odňatím možnosti konať pred súdom (denegatio iustitiae) je aj také porušenie práva na spravodlivý proces, kedy v hodnotení skutkových zistení súdom v napadnutom rozhodnutí absentuje určitá časť skutočností, ktoré vyšli v konaní najavo, ale súd ich náležitým spôsobom v celom súhrne posudzovaných skutočností

nezhodnotil a riadne sa s nimi nevysporiadal. Rozhodnutie všeobecného súdu musí obsahovať dostatok skutkových a právnych záverov, pričom tieto závery nesmú byť totiž svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené.“

31. Akýkoľvek nedostatok alebo neadekvátnosť v odôvodnení môže viesť k neplatnosti rozsudku z formálnych dôvodov.

32. Rovnako najvyšší súd v tejto súvislosti poukazuje aj na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22. októbra 2015, sp. zn. II. ÚS 675/2014-40, z ktorého vyplýva, že „súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (porov. v tomto zmysle IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, III. ÚS 32/07), najmä s ustanovením § 157 ods. 2 OSP (aktuálne § 139 ods. 2 SSP; pozn. súdu), v ktorom sú upravené náležitosti odôvodnenia. Povinnosť súdu v rámci riadneho procesného postupu (t. j. v zmysle procesnoprávných predpisov) zistiť správne a v dostatočnom rozsahu skutkový stav v nimi rozhodovanej veci (bez ohľadu na jej prípadnú náročnosť) a s tým spojená povinnosť riadne odôvodniť svoje rozhodnutie, obe vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy, sú jedny zo základných znakov ústavne aprobovaného postupu súdu a ochranou účastníkov konania pred svojvoľou súdu. Súčasťou procesných záruk spravodlivého rozhodnutia, resp. minimálnych garancií procesnej povahy je, ako už bolo uvedené, taktiež právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany Rozhodnutie všeobecného súdu musí obsahovať dostatok skutkových a právnych záverov, pričom tieto závery nesmú byť svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené.“

33. Vo svetle vyššie uvedenom, najvyšší súd podrobil prieskumu kasačnou sťažnosťou napadnutý rozsudok krajského súdu, pričom dospel k záveru, že krajský súd na ustálenie svojich záverov, tak ako ich prezentoval v písomnom vyhotovení rozsudku, nemal k dispozícii všetky relevantné podklady. Podstata rozhodnutia krajského súdu je obsiahnutá primárne v bode 46, v ktorom krajský súd vyhodnotil závery žalovanej (podľa ktorej šetrením bolo zistené, že z medicínskeho hľadiska nebol dôvod na ukončenie dočasnej pracovnej neschopnosti č. R 754348, nakoľko v liečbe sa pokračovalo a dočasná pracovná neschopnosť trvala ďalej) cit.: „(...) za také, ktoré vyplývajú z vykonaného dokazovania. Ďalšie vystavenie novej dočasnej pracovnej neschopnosti č. R 752174 počas trvania pôvodnej pracovnej neschopnosti č. R 754348 nebolo opodstatnené, najmä však nezaložilo právne účinky očakávané žalobcom, keďže došlo k jeho účinnému stornovaniu. V prípade dočasnej pracovnej neschopnosti č. R 752174 od 12.07.2018 do 11.09.2018 by išlo o účelové uznanie dočasnej pracovnej neschopnosti v rozpore s ustanovením § 12a ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z., nakoľko táto nebola uznaná dňom, kedy ošetrojúci lekár zistil chorobu podľa medzinárodnej klasifikácie chorôb, ktorá vyžaduje dočasnú pracovnú neschopnosť. Z administratívneho spisu ako aj zo zdravotnej dokumentácie žalobcu je evidentné, že choroba odôvodňujúca práceneschopnosť č. R 752174, bola ošetrojúcim lekárom žalobcu zistená o niekoľko mesiacov skôr než bol deň vystavenia potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti č. R 752174. Zo zdravotnej dokumentácie žalobcu vyplýva, že liečenie v súvislosti s úrazom pravého ramena začalo už v období pred 03.04.2018. Na základe dohodnutého termínu operačného riešenia bol žalobca uznaný dočasne práceneschopným od 03.04.2018. Mal stanovené pravidelné kontroly u odborných lekárov, z ktorých vyplýva, že liečba liekmi a rehabilitáciou prebiehala neprerušovane až do 12.09.2018. Zlepšenie zdravotného stavu, ktoré by odôvodňovalo ukončenie dočasnej pracovnej neschopnosti k 08.07.2018, nie je v zdravotnej dokumentácii zaznamenané.“

34. Vyššie uvedené závery krajského súdu však nekorešponujú so stavom, plynúcim z obsahu administratívneho spisu žalovanej. K týmto záverom mohol krajský súd dôjsť až po tom, čo mal k dispozícii zdravotnú dokumentáciu žalobcu. Z obsahu súdneho spisu však nevyplýva, že by príslušná zdravotná dokumentácia (respektíve jej relevantná časť zahŕňajúca obdobie počnúc aprílom 2018 a končiac septembrom 2018) žalobcu bola ku spisu pripojená, prípadne bola zo strany krajského súdu dodatočne vyžiadaná. Pokiaľ potom krajský súd nemal k dispozícii zdravotnú dokumentáciu žalobcu, nemohol náležite preskúmať, či príslušní posudkoví lekári pri ustáľovaní svojich záverov (pozri e-mail z

26. novembra 2018) prihliadali na všetky lekárske nálezy založené v zdravotnej dokumentácii žalobcu. Súdu v takom prípade chýbajú základné informácie o rozhodujúcich skutočnostiach majúcich vplyv na rozhodnutie o veci. V tomto smere najvyšší súd uvádza, že správny súd v rámci svojej zákonom danej prieskumnej právomoci, tak čo do posúdenia zákonnosti rozhodnutia, ako aj postupu, ktorý predchádzal vydaniu rozhodnutia je povinný konajúc v režime Správneho súdneho poriadku posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi, ako aj s procesnoprávnymi predpismi. V súdnom prieskume zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu v sociálnych veciach správny súd nie je viazaný rozsahom dôvodov uvedených v žalobe, ak žalobca je fyzickou osobou, ktorou namieta nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu, tvrdiac, že nezákonným rozhodnutím správneho orgánu a postupom mu predchádzajúcim bol ukrátený na svojich hmotnoprávných alebo procesnoprávných právach. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúceho vydaniu napadnutého rozhodnutia. Správny súd v konaní súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy teda preskúmava, či orgán štátnej správy konal a rozhodol v súlade so zákonom, či v správnom konaní postupoval v súčinnosti s účastníkom konania, či sa vysporiadal s jeho námietkami a či na základe skutkových zistení na základe logického a rozumného uváženia ustálil správne svoj právny záver.

35. Krajský súd v predmetnej veci týmto spôsobom nepostupoval a plne sa stotožnil so závermi správneho orgánu, tieto prevzal do svojho rozhodnutia bez toho, aby ich v rámci svojej zákonom danej právomoci relevantne overil. Najvyšší súd zdôrazňuje, že súčasťou procesných záruk spravodlivého rozhodnutia, respektíve minimálnych garancií procesnej povahy je taktiež právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany a z ktorého musí byť zrejmé, že sa súd dostatočne a riadne vecou zaoberal a súčasne sa vyjadril k esenciálnym otázkam vzťahujúcim sa na ním prejednávanú vec.

36. S poukazom na vyššie uvádzané skutočnosti, najvyšší súd má za to, že odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu v jeho podstatnej časti je nesúladné s právami podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

37. Podľa § 462 ods. 1 SSP, ak kasačný súd po preskúmaní zistí dôvodnosť kasačnej sťažnosti, rozhodne o zrušení napadnutého rozhodnutia a podľa povahy vráti vec krajskému súdu na ďalšie konanie alebo konanie zastaví, prípadne vec postúpi orgánu, do ktorého pôsobnosti patrí.

38. Podľa § 440 ods. 1 písm. f/ SSP, kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

39. Z dôvodov uvedených vyššie najvyšší súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 462 ods. 1 v spojení s § 440 ods. 1 písm. f/ SSP zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

40. V ďalšom konaní bude povinnosťou krajského súdu opätovne sa vecou dôsledne zaoberať, vyžiadať si príslušnú zdravotnú dokumentáciu žalobcu, vyjadriť sa k esenciálnym otázkam vzťahujúcim sa na prejednávanú vec, posúdiť zákonnosť rozhodnutia a postupu žalovanej v spojení s rozhodnutím a postupom prvostupňového správneho orgánu a vo veci opätovne rozhodnúť. Svoje rozhodnutie aj riadne a presvedčivo odôvodní.

41. V novom rozhodnutí vo veci rozhodne krajský súd aj o nároku na náhradu trov kasačného konania (§ 467 ods. 3 SSP).

42. Toto rozhodnutie prijal najvyšší súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.